

SCI-CONF.COM.UA

**MODERN SCIENTIFIC RESEARCH:
ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS
AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

**PROCEEDINGS OF XV INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
AUGUST 14-16, 2022**

**BERLIN
2022**

MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Proceedings of XV International Scientific and Practical Conference
Berlin, Germany
14-16 August 2022

Berlin, Germany

2022

UDC 001.1

The 15th International scientific and practical conference “Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects” (August 14-16, 2022) MDPC Publishing, Berlin, Germany. 2022. 426 p.

ISBN 978-3-954753-03-1

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects. Proceedings of the 15th International scientific and practical conference. MDPC Publishing. Berlin, Germany. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/xv-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-scientific-research-achievements-innovations-and-development-prospects-14-16-08-2022-berlin-nimechchina-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: berlin@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 MDPC Publishing ®

©2022 Authors of the articles

53. **Філь Г. О., Чапля Х. М.** 311
 ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ПОЛЬСЬКОЇ
 МОВ З ЛЕКСЕМОЮ «КІТ» ЯК РЕПРЕЗЕНТАНТИ
 НАЦІОНАЛЬНИХ КУЛЬТУР

ECONOMIC SCIENCES

54. **Bahorka M., Varvarova A.** 318
 FORMATION OF THE INNOVATIVE MODEL OF AGRARIAN
 ENTERPRISES FUNCTIONING BASED ON ECOLOGIZATION
 AND STEADY DEVELOPMENT
55. **Боднар Р. О.** 326
 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ РЕСТОРАННИХ ГОСПОДАРСТВ В
 УМОВАХ ВІЙНИ 2022
56. **Єсаян А. А., Пушкар І. В.** 330
 ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
 ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ
57. **Закревська О. Ю.** 333
 ОРГАНІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТООБІГУ ЧЕРЕЗ ЕЛЕКТРОННИЙ
 КАБІНЕТ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ
58. **Корнівська В. О.** 337
 ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ У
 КОНТЕКСТІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ
59. **Осадча Г. Г.** 342
 СТРАТЕГІЧНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ – ОСНОВА
 СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ
60. **Стойка І. І.** 348
 ОСОБЛИВОСТІ, СУТНІСТЬ ТА ВИДИ КРИПТОАКТИВІВ
61. **Тимошенко О. В.** 355
 ОЦІНКА УМОВ ТА ЗАГРОЗ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З
 МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ
62. **Хаванов А. В.** 362
 ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
 ЖУРНАЛІСТІВ-РОЗСЛІДУВАЧІВ
63. **Чміль Є. Л., Баслик О. В.** 367
 ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ КОНТРОЛЮ ВИТРАТ НА
 ЗБУТОВУ ТА СЕРВІСНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА
64. **Чубаєвський В.** 373
 СКЛАДОВІ КОНЦЕПЦІЇ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ
 ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ
65. **Яременко О. Л.** 380
 ЛОКАЛІЗАЦІЯ ГЛОБАЛЬНОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
 РОЗВИТКУ: ПОТЕНЦІАЛ ТА КОНФЛІКТНІ ОБМЕЖЕННЯ

ОЦІНКА УМОВ ТА ЗАГРОЗ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Тимошенко Оксана Валеріївна,
к.е.н., доцент кафедри фінансів та банківської справи,
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі», м. Полтава, Україна

Вступ. Останнім часом діяльність міжнародних фінансових організацій набуває все вагомішого значення для України. Така активність, з одного боку, сприяє розвитку ринкових відносин, стабілізації та економічному прогресу, оскільки взаємовідносини України з міжнародними валютно-кредитними та фінансовими інститутами є важливим джерелом залучення додаткових фінансів ресурсів до національної економіки під низькі відсотки. Проте, з іншого боку, запозичення від міжнародних фінансових організацій можуть характеризуватися й вагомими ризиками.

Ціль. Метою проведеного дослідження є визначення ролі міжнародних фінансових організацій у забезпеченні фінансової підтримки України та оцінка впливу її результатів на рівень державної заборгованості.

Матеріали та методи. Дослідження проведено на основі звітних матеріалів Національного банку України, Міністерства фінансів України й Державної казначейської служби України з використанням загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання, зокрема діалектичного підходу та методів аналізу й синтезу, що дозволило виявити закономірності і взаємозалежності розвитку державної заборгованості.

Результати та обговорення. На сьогоднішній день досить суттєву частку зовнішньої заборгованості України займає саме заборгованість України перед міжнародними фінансовими організаціями (рис. 1). Протягом періоду аналізу найбільшими кредиторами України залишаються Міжнародний валютний фонд (МВФ) й Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Суттєву роль в останні роки відіграють також запозичення Європейського співтовариства.

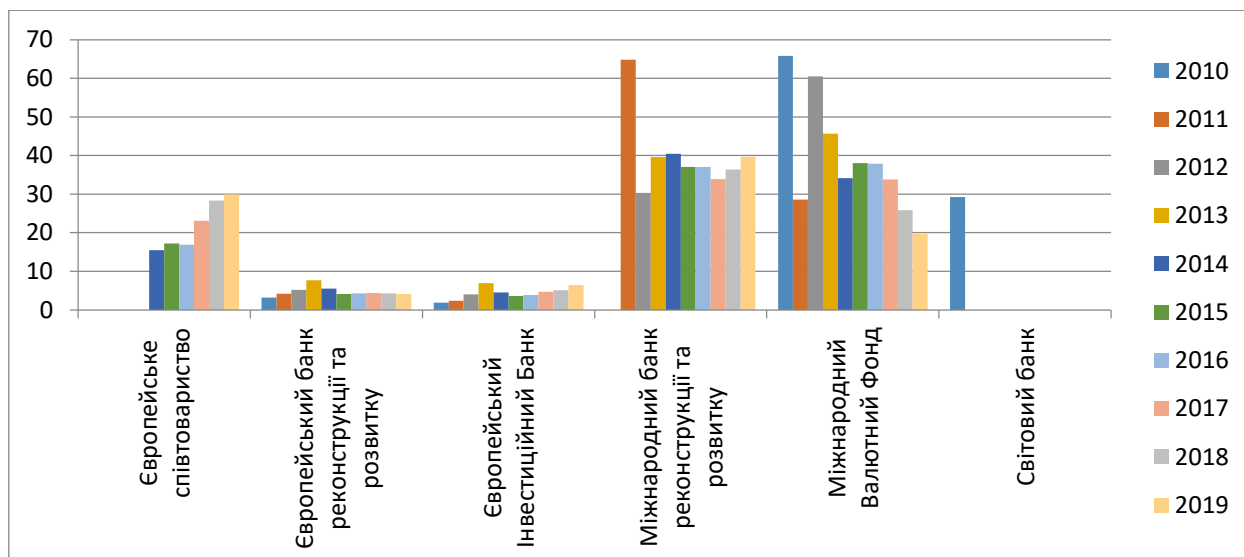

Рис.1. Динаміка структури заборгованості України за позиками, одержаними від міжнародних фінансових організацій за 2010-2019 роки, %

Джерело: складено на основі [1; 2]

За понад 25 років співпраці Україна та МВФ уклали 10 кредитних угод. Дві з них передбачали застосування механізму розширеного фінансування, а решта вісім - механізм stand-by – на підтримку вирішення окремих вужчих проблем упродовж обмеженого часу. При цьому, для отримання позик у МВФ уряд країни бере на себе певні зобов'язання. Так, наприклад, для отримання кредиту в межах програми (EFF, 2015-2019 pp.) перед Україною стояло завдання щодо формування ціни на газ за принципом імпортного паритету, збільшенням тарифів на опалення відповідно до умов договору та створення антикорупційного суду. При затвердженні нової програми stand-by у кінці 2018 року Україні порадили активізувати подальші зусилля щодо запуску роботи Антикорупційного суду, приватизації великих державних підприємств, процесу націоналізації Приватбанку та прискорення земельної реформи.

У цілому, за угодами з МВФ Україна мала отримати 51,5 млрд. SDR, а отримала менше половини – 23,9 млрд. SDR (понад 35 млрд. доларів) [3]. Тобто суми затвердженої та виданої позики за період аналізу відрізнялась, при чому в останніх роках різниця є досить значною (рис. 2). За час співпраці з МВФ в Україні були періоди, коли вона не отримала взагалі ніяких фінансових

надходжень від фонду, зокрема у 2002-2007 роках та в проміжку 2011-2013 років. Така тенденція підтверджує невиконання Україною взятих на себе зобов'язань перед МВФ. Як результат, з грудня 2019 року МВФ зосередив свою роботу лише на короткостроковій допомозі Україні. Як причину такого рішення в МВФ вказали на невизначеність щодо економічних і фінансових перспектив і необхідність зосередити політичні пріоритети на короткостроковому стримуванні та стабілізації.

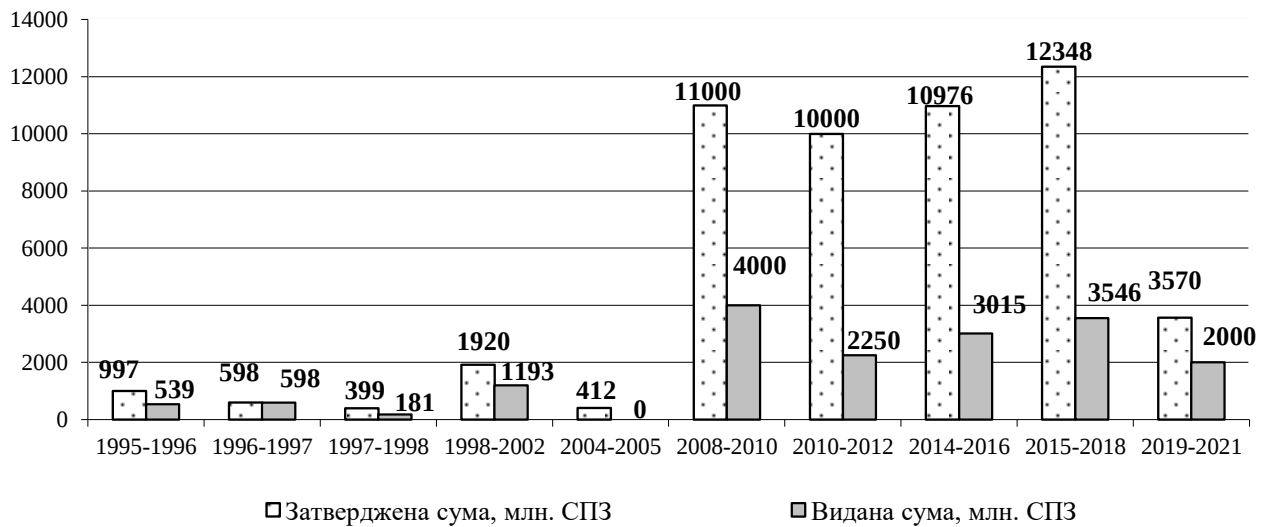

Рис. 2. Обсяги кредитування України МВФ

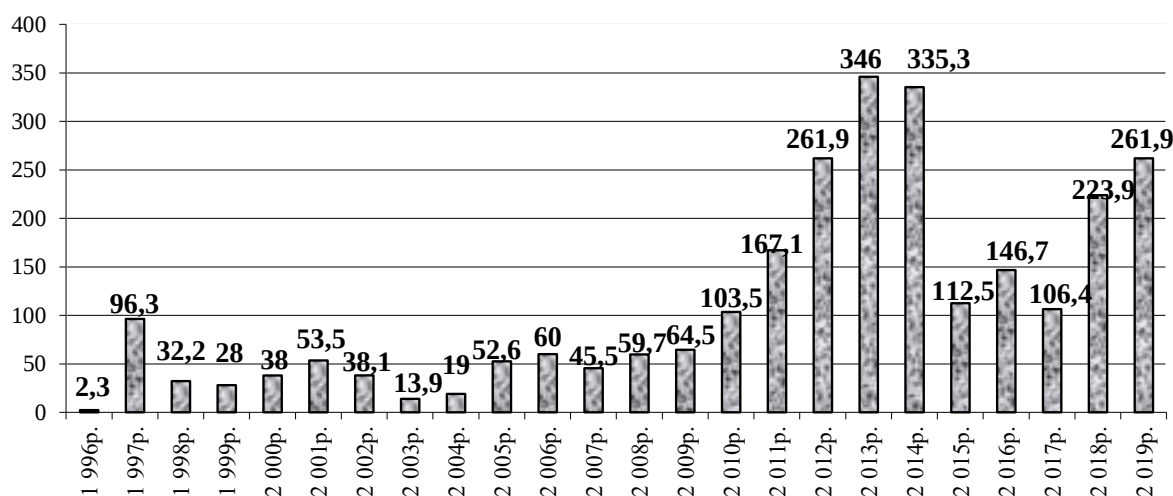
Джерело: складено на основі [1; 2]

Кредитні відносини України і МВФ мають позитивні й негативні моменти. Кредити, які залучаються від МВФ, використовуються для вирішення проблем платіжного балансу та підтримки курсу національної валюти, які дають можливість забезпечення економічного зростання в державі, але методи реформування економіки України вибрані неправильно, тому що наслідки співробітництва України з МВФ більше погіршують, а не покращують становище в країні. Проте наразі Україна не може відмовитися від співпраці з МВФ та позичати на ринках, оскільки ціна цих запозичень буде на рівні 10% річних, а середня вартість кредитів відповідної міжнародної структури становить близько 3% річних. Також без співпраці з МВФ Україна не зможе отримати позики від Світового банку та Європейського співтовариства.

Іншим важливим кредитором України серед міжнародних фінансових організацій є МБРР, співробітництво з яким здійснюється у двох формах:

- перша передбачає отримання інвестиційних та системних позик під державні гарантії (відповідальним органом є Міністерство фінансів України);
- друга означає отримання технічної допомоги у вигляді грантів на підготовку проектів та дорадчо-консультативної допомоги (відповідальним органом є Міністерство економіки України).

Протягом 1996-2020 рр. для України було затверджено 51 проект загальною вартістю 6027,7 млн. дол. США. На сьогодні 41 проект МБРР вартістю 3106 млн. дол. завершено, 10 проектів знаходиться на стадії виконання (їх загальна вартість 2921,7 млн. дол.), а 3 проекти додатково ініційовано до запровадження. Динаміка використання коштів вищезазначених проектів вказує на активну співпрацю України з МБРР протягом останніх років (рис. 3).

**Рис. 3. Динаміка використання коштів МБРР в Україні
за 1996-2019 роки, млн. дол.**

Джерело: складено на основі [2]

Щодо співробітництва з європейськими інститутами, то Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) та Європейський Інвестиційний банк (ЄІБ) посідають провідне місце серед міжнародних фінансових організацій, з

якими Україна тісно співпрацює, та які надають лише цільові кредити під конкретні проекти державним та приватним одиницям.

Сукупний обсяг виділеного ЄБРР Україні за період з 1994 року фінансування становить 14,598 млрд євро в рамках 488 проектів. У процесі виконання сьогодні перебуває 8 проектів вартістю 2067 млн. євро, на стадії підготовки – 4 проекти [2; 3]. Слід відмітити, що у 21 проектах бенефіціаром являються обласні та міські адміністрації. Решта проектів представлені державними органами. У цілому у структурі кредитного портфеля ЄБРР (враховуючи невикладені зобов'язання) домінуючою є сфера інфраструктури, якій належить 34% загальної суми інвестицій ЄБРР. На енергетичну сферу припадає 29%, промисловість, комерцію та сільське господарство – 26%, фінансову сферу та сільське господарство – 11% [1].

Цікавим є той факт, що ЄБРР задля активізації бізнесу розширює сферу кредитування у приватному секторі України із одночасним звуженням у державному. На нашу думку, той факт, що ЄБРР фінансує лише проекти, які не можуть залучити фінансування на подібних умовах у країні, є сигналом для фінансового сектора України, який дотепер залишається пасивним кредитором для вітчизняних підприємств та чинником зниження надмірно високих ставок кредитування, сформованих на внутрішньому фінансовому ринку України.

Для фінансування проектів соціально-економічної інфраструктури (енергоефективності, пом'якшення наслідків змін клімату), а також проектів малого та середнього бізнесу Міністерством фінансів України з 2009 року активно залучаються фінансові ресурси ЄІБ. За час співпраці України з ЄІБ освоєно 3397,2 млн. євро. На сьогодні завершеним є один проект вартістю 200 млн. євро, на стадії виконання – 15 проектів загальною вартістю 3217,5 млн. євро, у процесі підготовки 5 проектів [2].

Варто підкреслити важливість проектів ЄІБ на сьогоднішній день, які мають спрямованість на допомогу малому та середньому бізнесу в країні, модернізацію автодорожньої мережі та поліпшення безпеки дорожнього руху, також велике значення має така допомога для аграріїв України. Слід зазначити,

що окрім цього ЄІБ пропонує надати кошти на впровадження кібербезпеки в Україні, що також є досить актуальним питанням на сьогоднішній день.

Вагому роль серед основних кредиторів України також відіграє Європейське співтовариство, частка макрофінансової допомоги якого у 2018-2021 рр. склала 28,3-29,9% у загальній вартості кредитів від міжнародних фінансових організацій [1; 2].

Варто зауважити, що макрофінансова допомога, що надається на термін до 15 років є винятковим фінансовим інструментом Європейського Союзу для стабілізації фінансово-економічної системи країн-партнерів, у яких виникли проблеми з платіжним балансом, та доповнює фінансову допомогу, що надає країні МВФ. Особливо активна фінансова співпраця між Європейським Союзом та Україною була розпочата саме у 2014 році, що було пов'язано з кризовими подіями в країні. Протягом 2014 – 2020 років було реалізовано чотири програми макрофінансової допомоги, за результатами яких отримано 3,8 млрд. євро, що є найбільшою за розміром фінансовою допомогою, яка надавалися Європейським співтовариством третім країнам [1]. У 2020 році в контексті продовження співпраці між Україною та ЄС підписано також меморандум про п'яту 12-місячну програму макрофінансової допомоги на 1,2 млрд. євро (до 2035 р. під 0,125% річних).

Маємо зауважити, що підтримка України зі сторони Європейського Союзу важлива для нашої країни, оскільки фінансові ресурси:

- по-перше, виділяються не лише на стабілізацію та відновлення економіки, а й на реалізацію реформ в країні;
- по-друге, сприяють заміні існуючих боргів України набагато дешевшими та довгими кредитами, що дозволяє вивільнити кошти для потреб національної оборони країни чи на соціально-економічні цілі, поліпшити платіжний баланс, сприяти подальшій стабілізації фінансової системи країни.

Висновки. Таким чином, нарощення співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями, з одного боку, має низку позитивних аспектів для економіки країни, зокрема така активність сприяє розвитку ринкових відносин,

стабілізації та економічному прогресу. Проте, з іншого боку, варто враховувати й присутність ризиків, а саме: загрози фінансовій безпеці, перетворення фінансової системи України на систему валюто-залежну від позик, значне зростання державного боргу тощо. Задля усунення ризиків та загроз фінансово-борговій безпеці України вважаємо за доцільне розробку та впровадження Стратегії співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями, що, насамперед, буде враховувати національні пріоритети розвитку держави, сприятиме залученню коштів під фінансування ключових галузей економіки та міститиме чіткий механізм підготовки відповідних проектів, їх імплементації та контролю за результатами використання акумульованих ресурсів.

Список літератури

1. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Текст. і граф. дані. – Режим доступу : [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua). – Назва з екрана.
2. Офіційний портал реєстру проектів Міжнародних фінансових організацій, IFIs projects [Електронний ресурс]. – Текст. і граф. дані. – Режим доступу: <https://proifi.gov.ua/?p=index>. – Назва з екрана.
3. Офіційний веб-сайт Міністерства закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Текст. і граф. дані. – Режим доступу : <https://mfa.gov.ua/mizhнародni-vidnosini/spivrobotnictvo-ukrayini-z-mizhнародnimi-finansovimi-instituciyami> – Назва з екрана.